

Øst politidistrikt  
post.ost@politiet.no

Agder politidistrikt  
post.agder@politiet.no

Oslo, 28. april 2020

Saknr: 3569  
Ansvarlig advokat: Tine Larsen

## **ANMELDELSE ULOVLIG FORURENSNING – PLASTUTSLIPP I YTRE OSLOFJORD**

Undertegnede bistår Norges Naturvernforbund og Oslofjorden friluftsråd, og anmelder på vegne av disse organisasjonene ulovlig utslipp av plast i Oslofjorden.

### **1. Om utslippet**

Utslippet er omfattende, og er observert en rekke steder på begge sider av fjorden i mars og april 2020. Første melding om observasjon av store mengder transparenthvite plastpellets kom 16. mars 2020 fra Andersenslippen ved Fredrikstad Seilforening. Siden er det rapportert om en rekke tilsvarende funn av samme plastpelletstype, og Oslofjorden Friluftsråd og Fredrikstad kommune har systematisert meldingene i dette kartet: <https://www.oslofjorden.org/oppdatering-pa-plastutslippet/>

Dette utslippet i Ytre Oslofjord er ekstraordinært og plutselig, med svært høye konsentrasjoner på enkelte punkter ytterst i Oslofjorden. Det plutselige påslaget av identiske pellets funnet over et stort område på begge sider av fjorden, tilsier et stort, akutt punktutslipp fra én kilde. De første observasjonene tilsier at denne utslippskilden er/var lokalisert et sted i Ytre Oslofjord, sannsynligvis på østsiden av fjorden. Utslippet har sannsynligvis skjedd på norsk side, da det ikke er meldt om liknende funn på svenskekysten.

Plastlaboratoriet Norner har hatt platen til analyse, og vi vedlegger rapporten her:

**Bilag 1:** Analyserapport fra Norner

Analysen viser at:

- Det er samme materiale som er funnet ved Tofte, Brunlanes og Hankø
- Materialet er polypropen, og er en såkalt kopolymer med høy molekylvekt og høy slagfasthet ved lave temperaturer
- Materialet er laget til ekstrudering, der typiske anvendelser for denne type polypropen er trykkløse rør som avløp og kloakkrør, ekstruderte plater og profiler.
- Pelletene veier i snitt 21 mg, og 1 kg av denne platen blir da nesten 48 000 pellets.

Norner har videre opplyst at det kun er et fåtall bedrifter i Norge som bruker denne plasttypen (PP-plast), og kun et fåtall fabrikanter på verdensbasis. Norner kan bistå politiet i en etterforskning. De mener det er mulig å spore opp utslipp til sjøs dersom det har skjedd under transport.

AIS-sporing og havnelogger kan bidra med opplysninger om fraktefartøy som har vært forbi i aktuelle tidsrom. Naturvernforbundet og Oslofjorden Friluftsråd har laget en tabell over en del interessante skipsbevegelser i det aktuelle sjøområde fra Koster til Hvaler dagen før første pelletsplag nedstrøms. Det bør undersøkes om noen av disse (eller andre fartøy som har vært i området på aktuelle dager) har hatt plastpellets om bord:

**Bilag 2:** Tabell skipsbevegelser

## 2. Forurensning etter forurensningsloven

Plastutslippet er å anse som forurensning, jf. forurensningsloven § 6. Lovens definisjon av forurensning er svært vid, og omfatter både fast stoff, væske og gass når dette tilføres luft, vann eller jord, jf. § 6 nr. 1:

*Med forurensning forstås i denne lov tilførsel av fast stoff, væske eller gass til luft, vann eller i grunnen (...) som er eller kan bli til skade eller ulempe for miljøet.*

I denne saken er det tilførsel av et fast stoff (plastpellets) til vann. Med tilførsel forstås ikke bare den aktive handling, men også det å unnlate å gjøre noe som medfører at miljøet blir tilført forurensningen.

Et vilkår for at utslippet skal betraktes som forurensning etter forurensningsloven § 6 er at stoffet som tilføres kan føre til «skade eller ulempe for miljøet». Plastforurensning i havet er i dag et omfattende miljøproblem som blant annet påfører skader på dyr. Plast brytes ikke ned i naturen, men omdannes til stadig mindre partikler som tiltrekker seg miljøgifter, spises av dyr og hoper seg opp i næringskjeden.

## 3. Forurensningen er ulovlig og straffbar

Ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig etter forurensningsloven § 8 eller § 9, eller tillatt etter vedtak i medhold av § 11, jf. forurensningsloven § 7 første ledd. Dette utslippet av plastpellets er ikke omfattet av lovlig forurensning i medhold av lovens § 8 eller § 9, og er heller ikke omfattet av noen utslippstillatelse. Utslippet av plastpellets i fjorden må dermed kategoriseres som ulovlig forurensning, jf. forurensningsloven § 7 første ledd.

Virksomheter som utgjør en fare for ulovlig forurensning har plikt til å sørge for tiltak for å hindre at slik forurensning inntreffer, jf. forurensningsloven § 7 annet ledd første punktum. Dersom ulovlig forurensning likevel har skjedd, har den ansvarlige plikt til å sørge for å stanse, fjerne eller begrense virkningen av forurensningen, samt treffe tiltak for å avbøte skader og ulemper som følger av den forurensningen, jf. § 7 annet ledd, annet og tredje punktum.

Forurensningsloven § 7 annet ledd pålegger altså den ansvarlige (produsenten, transportøren eller annen ansvarlig) en aktiv og selvstendig handlingsplikt. Forurensers handlingsplikt til å iverksette tiltak for å stanse, fjerne eller begrense den ulovlige forurensningens virkninger og avbøte skader og ulemper, gjelder uavhengig av offentlige pålegg.

Her er det etter hva vi kjenner til ingen ansvarlige som har meldt seg og gjort tiltak for å begrense skadene av dette utslipp. I og med at det er et stort utslipp, er det svært sannsynlig at den ansvarlige er klar over at

det ulovlige utslippet som har funnet sted. De har mistet en stor mengde plastpellets, som er en råvare og salgsvare.

#### **4. Straffansvar**

Med bøter og/eller fengsel kan straffes den som forsettlig eller aktsomt forurenses i strid med loven og/eller unnlater å treffe tiltak har er pliktig til etter lovens § 7 m.m, jf. forurensningsloven § 78.

Oppsporing av kilde og strafferettslige reaksjoner mot de ansvarlige kan ha en viktig allmennpreventiv virkning mot ulovlige utslipp. Dette utslippet av plastpellets er svært omfattende og alvorlig, og i motsetning til mye annen plastforurensning i havet, ser dette utslippet ut til å komme fra en større punktkilde som trolig kan identifiseres gjennom etterforskning.

Norges Naturvernforbund og Oslofjorden Friluftsråd krever at etterforskning av dette utslippet gis høy prioritet med sikte på strafferettslig forfølgning av den/de ansvarlige.

**Med vennlig hilsen**

Advokatfirmaet DSA as



Tine Larsen

Advokat